

Miten valtion metsissä hillitään ja sopeudutaan ilmastonmuutokseen

Päättäjien metsäakatemia
22.5.2026

Saija Huuskonen

Valtionmetsien rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa

Laaja vaikutus kansalliseen ilmastotyöhön

Valtion metsät vaikuttavat yhtä aikaa hiilinieluihin ja hiilivarastoihin, monimuotoisuuteen, vesistöihin, virkistykseen ja alueelliseen elinvoimaan. Siksi niiden hoitotavoilla on laaja yhteiskunnallinen merkitys.

Julkinen ohjaus tekee valinnoista näkyviä

Koska kyse on julkisesta omaisuudesta, metsien käyttöä ohjataan poliittisesti. Siksi niihin kohdistuu tavallista enemmän odotuksia läpinäkyvyydestä, mitattavuudesta ja pitkän aikavälin vastuullisuudesta.

Valtion metsät yhdistävät monta tavoitetta samaan aikaan

Ilmastopolitiikka ei tarkoita vain päästöjen vähentämistä, vaan jatkuvaa tasapainottelua puuntuotannon, luonnonsuojelun, huoltovarmuuden, virkistysarvojen ja paikallisten tarpeiden välillä.

Siksi valtion metsät ovat käytännön laboratorio sille, miten ilmaston hillintä ja sopeutuminen voidaan sovittaa yhteen.

Metsähallituksen ilmasto-ohjelma

Metsähallituksen ilmasto-ohjelma 2025-2030

Ilmastomuutoksen hillintä

1. Vahvistamme myönteisiä ilmastovaikutuksia

Valtion maita hoidetaan ja käytetään niin, että ne toimivat lisääntyvinä hiiliinieluinä ja hiilivarastoina.

Hyödynnämme valtion alueiden uusiutuvan energian potentiaalia.

2. Pienennämme kielteisiä ilmastovaikutuksia

Pienennämme hiilijalanjälkeämme 20 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2024 tasosta.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

3. Edistämme luonnon sopeutumista muuttuvaan ilmastoon

Ennallistamme ja hoidamme elinympäristöjä, turvaamme ja kehitämme ekologista verkostoa, toteutamme lajisuojelun toimenpiteitä sekä torjumme haitallisia vieraslajeja.

4. Varaudumme muuttuvaan ilmastoon omassa toiminnassamme

Hyödynnämme tutkimustietoa, hyviä käytäntöjä, käytännön kokeiluja ja seurantatietoa toiminnan kehittämisessä.

- Ilmasto-ohjelma tukee lyhyellä aikavälillä ilmastomuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa

Pitkän kiertoajan metsissä tärkeää luoda katse pidemmälle.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset metsiin

- **Kasvukauden muutokset:** Pidempi ja lämpimämpi kasvukausi voi lisätä metsien kasvua. Toisaalta kasvun päättymistä säätelee myös päivänpituus, joka ei muutu tietyllä alueella. Hyödyt riippuvat sijainnista, ravinteista, vesitaloudesta ja puulajista.
- **Sääilmiöiden voimistuminen:** Myrskyt, kuivuusjaksot, rankkasateet ja lämpötilavaihtelut lisäävät epävarmuutta. Ne voivat vahingoittaa puustoa ja vaikeuttaa korjuuolosuhteita.
- **Tuhot ja metsäterveys:** Lämpenevä ilmasto lisää tuuli-, lumi-, hyönteis-, ja sienituhoriskejä. Riskit kasvavat etenkin, jos puusto on yksipuolista tai elinvoimaltaan heikentynyttä.
- **Vaikutukset luontoon** Elinympäristöt, lajien menestyminen, maaperäolosuhteet - muuttuva ilmasto vaikuttaa laajasti luontoon. Vaikutukset eivät näy vain puuston kasvussa, vaan koko metsäekosysteemin toiminnassa

Ilmastonmuutokseen varautuminen

Ilmastonmuutoksen hillintä

Hiilensidonnann lisääminen

Hiilivarastojen
kasvattaminen

Hiilijalanjäljen
pientäminen

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Sopeutuminen muuttuviin
kasvuolosuhteisiin

Tuhoriskien pienentäminen

Ilmastonmuutoksen hillintä

- lisätään puuston kasvua ja tiheyttä
- hallitaan ja jopa vähennetään khk-päästöjä

Hiilensidonnan lisääminen

- ***Puuston kasvun lisääminen***
 - Hakkuutapojen valinta
 - Puulajivalinta- ja suhteet
 - Lannoitus
 - Metsänjalostus
 - Kasvatustiheyden resurssitehokas säätely metsikön kehitysvaiheen mukaan

Hiilivarastojen lisääminen

- ***Puustopääoman kasvattaminen***
 - Harvennusvoimakkuus
 - Kiertoaikojen hallinta

Hiilijalanjäljen pienentäminen (ml. KHK-päästöjen hallinta)

- Toiminnan keskittäminen taktisella suunnittelulla
- Turvekankaiden vesitalouden hallinta

Ilmastonmuutoksen hillintä käytännössä

- **Omistajapolitiinen ohjaus:**
 - **Lisätään hiilinieluja 10% vuoteen 2035 mennessä**
 - **Kasvatetaan hiilivarastoja 10% vuoteen 2030**
- Metsien vuosittainen kasvu on noin 13 milj. m³ ja hakkuut noin 6 - 7 milj. m³
- **Lisätään puuston kasvua ja hiilivarastoa**
 - **Oikea puulaji oikealle kasvupaikalle:** Puulajivalinnat vaikuttavat puuston kasvuun, ja metsien kestävyYTEEN.
 - Hyödynnetään jalostettua metsänviljelymateriaalia. Metsänviljelyä tehtiin vuonna 2025 13 000 ha
 - **Oikea-aikaiset toimenpiteet ja kasvatustiheyden säätely:** Taimikonhoidolla ja harvennuksilla säädellään puuston tiheyttä ja vahvistetaan puiden elinvoimaisuutta.
 - **Lannoitukset.** Kivennäismaiden lannoitus on nopeavaikutteisoin keino lisätä puuston kasvua. Tuhkalannoitus turvemailla on pitkävaikutteinen. Vuonna 2025 lannoitettiin 33000 ha. Määrää on lisätty systemaattisesti 2020-luvulla.
 - **Turvekankaiden vesitalouden hallinta.** Vesitaloutta hallitaan tuhkalannoituksilla ja kasvatusmenetelmillä. Kunnostusojituksia tehdään enää n. 200 ha vuodessa, kunnostusojitusten määrä vähentynyt vuodesta 2020 yli 80%.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

- lisätään puuston elinvoimaisuutta
- vähennetään tuhoriskejä

Sopeutuminen muuttuviin kasvuolosuhteisiin

- Metsänjalostus
- Puulajivalinta

Tuhoriskien pienentäminen

- Puulajikirjon lisääminen
 - Sekapuustot
 - Kasvupaikalle sopivat puulajit
- Metsien elinvoimaisuudesta huolehtiminen

Sopeutuminen: Riskienhallinta ja metsien kestävyys

- **Vahvistetaan metsien sopeutumista metsänuudistamisvaiheessa:** Jalostetun viljelymateriaalin käyttö, käyttöalueet, uudet teknologiat käyttöön nopeuttamaan metsänjalostuksen tuloksia käytäntöön
- **Monipuolistetaan metsärakennetta:** Puulajien, ikärakenteen ja käsittelytapojen vaihtelu.
- **Ennakoidaan tuhoja:** Seuranta, riskialueiden tunnistaminen ja nopea reagointi auttavat hallitsemaan myrsky-, hyönteis-, tuuli-, lumi- ja kuivuustuhoja. Varhainen toiminta pienentää vahinkoja.
- **Pidetään korjuu ja tieverkko toimintakykyisenä:** Muuttuvat sääolot haastavat käytännön metsätaloutta.
- **Tehdään päätöksiä pitkällä aikavälillä:** Ilmastoriskeihin vastaaminen vaatii jatkuvaa oppimista, seurantaa ja suunnan tarkistamista. Kyse ei ole vain yksittäisistä toimenpiteistä.

A forest worker in orange gear and a helmet, carrying a backpack and a chainsaw, walking away on a forest path.

Kestävä metsätalous on työtä tulevaisuuden eteen

Valtion maa- ja vesialueet ovat koko yhteiskunnalle arvokasta varallisuutta, jota käytämme ja hoidamme, ettei se menetä arvoaan.

Toimimme liiketoiminnassa aktiivisesti ja kestävästi ympäristön, ihmisten ja yhteiskunnan hyväksi.

Työmme ei ole vain säilyttämistä, vaan kasvattamista, lisäämistä ja monipuolistamista.